

9. Kernenergie

Moratorium Comité Nederland, 6 maart 1973

P.J. Schroevers

U hebt zojuist de kerk verlaten, uw Christelijke plicht vervuld zoals dat heet. U hebt u weer eventjes verwonderd over de Schepping waar u deel van bent; de geweldige wereld met haar planten en dieren waar u als mens tussen gezet bent; met als opdracht om liefde uit te dragen. Nu ben u buiten; uw plicht is vervuld.

U weet net zo goed als wij dat dat laatste niet waar is. Er is u gevraagd aan die liefde te werken. U weet ook dat het met die liefde op de wereld maar mager gesteld is en dat wij er met elkaar desondanks zo weinig aan kunnen doen.

Toch heeft u ergens nog een beetje macht. Het gaat niet alleen om verre dingen de honger in de derde wereld, de oorlog in het Verre en Nabije Oosten. Ook het vieze zwemwater van de Westerschelde, de economisch zo benarde positie van de boeren die het noodzakelijk maakt om eeuwenoude gebieden zoals De Poel bij Goes kapot te maken, hebben ermee te maken. Ze zijn gevolgen van hetzelfde euvel dat honger en oorlog op het geweten heeft: de toename van de stroom energie die over ons is uitgestort; die de schijn van verandering ten goede geeft. Maar die in haar diepste bedoelingen de ongelijkheden die van oudsher onder de mensen bestaan, doet blijven bestaan. Toevoer van zoveel energie bederft de natuur waarvoor wij het beheer hebben gekregen, zet de mensen tegen elkaar op zijn vernielt de wereld. Hoe is het mogelijk dat die toevoer in overeenstemming te noemen is met het Woord van God?

Maar juist daardoor bent u niet helemaal machteloos. Aan deze waanzinnig oplopende toevoer kunt u iets doen. Want juist op de plek waar u woont, komt een gigantische centrale. Zij is er niet in de eerste plaats voor de lamp boven uw tafel, voor uw telefoon of een andere gewone levensnoodzaak. Ze is er in de eerste plaats voor de aluminiumindustrie, een van de opslokkers die, onder het mom van werkgelegenheid, de ongelijkheid bevordert, het land verpest en u allen in zijn greep houdt.

Het zal een kernenergiecentrale zijn. Dezelfde krachten die atoombommen hebben doen ontploffen, bevinden zich in uw midden. De gevaren daarvan ziet u niet: er is geen vuile lucht geen smog, geen vergiftiging. Maar de gevolgen zijn er wel. Ze zullen pas in de toekomst merkbaar worden: aan de stijging van het aantal kankergevallen, aan geboorten van het aantal mismaakte kinderen.

Kernenergie is de gevaarlijkste vorm van energie die er bestaat. Een calamiteit in Borssele kan tientallen kilometers in de omtrek het leven onmogelijk maken, alle rampen- en evacuatieplannen ten spijt. Er bestaat geen techniek op deze wereld die nog nooit gefaald heeft.; wij móeten met die kans rekening houden.

Maar ook zonder zo'n ramp zijn er genoeg dingen waarover wij ons zorgen kunnen maken: de straling in de centrale, de lozing via de schoorsteen en in het koelwater, het afval. Eigenlijk zijn het dingen waarmee we geen raad weten. Er zijn stoffen bij die een miljoen jaar gevaarlijk blijven. Wij laten ze na aan de generaties na ons. Niet erg eerlijk, vindt u wel? Ook niet erg liefdevol.

Kernenergie heeft gevaren waarvoor de wetenschap geen oplossing heeft; ook geen oplossing kán hebben. En de autoriteiten verdoezelen dit. Ze moeten dit wel verdoezelen want erkenning houdt in, dat de maatschappelijke orde die dit alles nodig heeft, niet deugt. En welke bestuurder, wil, kán dit erkennen? Daarom worden misleidende boekjes uitgegeven die ons moeten vertellen, dat het allemaal wel meevalt. Maar waarin stelselmatig de helft van de waarheid verzwegen of verdraaid wordt.

Maar wij vragen ons af: *“Is dat naastenliefde, is dat leven in de geest van Christus?”*.

In veel plaatsen in Nederland als daarbuiten, zijn groepen verontrusten, wetenschappers en gewone burgers, bij wie het geweten spreekt. Zij voeren actie om tegen de onverantwoorde groei van kernenergieprojecten te protesteren. Ze wijzen op de noodzaak tot afremming van die groei; en op het bestaan van andere vormen van energieopwekking die nooit serieus zijn uitprobeerd.

Uit het streven naar coördinatie groeide het plan voor een moratorium, een dringend verzoek aan de regeringen van alle staten om de uitvoering van kernenergiewerken voor ten minste vijf jaar op te schorten.

De tekst van dit moratorium wordt vandaag, 6 maart 1973, wereldkundig gemaakt, met acties op vele plaatsen in West-Europa. Onze aanwezigheid hier is daarvan een kleine uiting. Het is het begin van een week, gewijd aan de gevaren van Borssele. Het is tevens het begin van een serie activiteiten in ons land, uit te voeren door alle groepen die zich zorgen maken over de toekomst van de wereld, onze aarde.

Mensen van Borssele en omgeving, doe mee aan onze actie, ondersteun ons moratorium. Protesteer tegen een ontwikkeling waarvan u, maar vooral uw kinderen, het slachtoffer kunnen zijn. U hebt een machtspositie want uw stem zal gehoord worden. Het gaat hier niet om links of rechts, niet om werkelijk of onwerkelijk. Het gaat om het geluk van de mensen die na ons komen. En dat is iets wat ons allemaal aangaat.